

Hírek a nagyvilágból

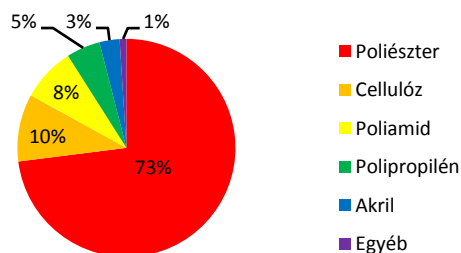
Máthé Csabáné dr.

A szálanyag-termelés 2014-ben

Az Ausztria, Németország és Svájc mesterséges szál-gyártóit tömörítő IVC (Industrievereinigung Chemiefaser e.V., Frankfurt am Main) konferenciáján mutatták be a most elkészült „The Fiber Year 2015” című összeállítást az elmúlt év számairól. A 218 oldalas, ma már csak pénzért kapható tanulmány a világ textiliparáról, ezen belül kiemelten a nemszöttkelme-gyártó iparról ad friss részletes információkat. A sajtótájékoztatón ismertették a 2014-es száltermelésre vonatkozó legfontosabb számokat.

2014-ben a világ szálfelhasználása 93,7 millió tonna volt, ami 4,1%-os növekedés (3,6 millió tonna) az előző évihez képest. Ezen belül a szintetikus szálak mennyisége 2,7 millió tonnával nőtt, a cellulóz alapúaké 0,3 millióval. A természetes szálak felhasználása (döntően a pamut) 2,5%-kal 30,5 millió tonnára nőtt. A világ mesterséges szál-termelésének megoszlását szál típusonként az 1. ábra mutatja.

A mesterséges szálanyagok termelésének fajtánkénti megoszlása (2014)

1. ábra

A pamutnál a 2014. év volt az ötödik év, amelyben a termelés felülmúlta a felhasználást. Tavaly a különbség 2 millió tonna volt. Mostanra a pamutkészletek az éves felhasználásnak már 90%-át teszi ki. A készletek növekedése és a fogyasztáselemaradása a termeléstől az árak eséséhez vezettek. A pamutárak a 2010/11-es szezonban soha nem látott magasságot értek el, aminek az oka csak részben volt a valódi hiány, sokkal inkább a hiánytól való félelem. A csúcsléle, 2011 óta a pamut ára újra esett, kivéve Kínát, ahol a kormány mostanáig magasan tartotta az árat. Az előrejelzések szerint a pamutfelesleg és a konkurens élelmiszertermékek (szója, kukorica stb.) áremelkedése miatt kisebb lesz a termelési kedv, a fogyasztás ugyanakkor valamelyest nőni fog. A növekedést főleg Kínától várják, mert ott – éppen a magasan tartott pamutárak miatt – a fogyasztók textilfogyasztásában csak 12% a pamut. Világátlagban ez 30% körül van.

A mesterséges szálak termelése tovább növekszik. 2014-ben 5,0%-kal, 57,1 millió tonnára nőtt. A mesterséges szálakon belül a cellulózsálak termelése – most először 2010 óta – kisebb növekedést mutatott, mint a szintetikus szálaké: +3,8% 6,2 millió tonnára emelkedett. A szintetikus szálak között a poliészter és a polia-

mid termelése növekedett leggyorsabban. A szintetikus szálaknál, főleg a poliészternél is nagy a túlkínálat, az árak 2014 végén nagyot estek. Az esés már megállt, talán várható egy kis növekedés.

A gyártó országok tekintetében Kína őrzi erőteljesen vezető szerepét: 7,4%-os növekedéssel már 43 millió tonnával részesedik a világ száltermeléséből. Szinte az egész tavalyi növekedést Kína produkálta. India viszont a pamuttermelésben tört az élre: 2014-ben, először a történelemben a legnagyobb pamuttermelő lett.

Forrás:

Chemical Fibers International 2015. 2. szám, 68. old.

Melliand International 2015. 1. szám, 1. és 4. old.

A Teijin új meta-aramid szála

Teijinconex neo néven új hőálló meta-aramid szállal jelentkezett a Teijin cég a 2015. januárjában Dubaiban rendezett biztonsági tárgyú kiállításon. A szál nagy hőállósága mellett jól színezhető, ami nagyobb lehetőségeket nyit meg a védőruházat gyártásában. Az új szál típus kielégíti a REACH és más környezetvédelmi előírásokat.

Forrás: Textile World, 2015. márc./ápr.

ITMA-díjat kapott a Bramante üreges viszkózsál

A speciális viszkóz szálakat gyártó, a Kelheim Fibres GmbH az ITMA Future Materials díjat nyerte el a „Legjobb innovációk – orvosi textíliák” kategóriában. A Bramante elnevezésű üreges szál saját tömegének több mint kétszeresét tudja folyadékból visszatartani a szál belsejében úgy, hogy ez a folyadék a szálból eltávolítható. E tulajdonsága alapján a Bramante szál alkalmas többször használható inkontinencia termékek gyártására.

Forrás:

<http://www.kelheim-fibres.com/pdf/TDS%20Bramante.pdf>

Hőre lágyuló fonalakkal kombinált szénszál-fonal kompozitok gyártásához

Az amerikai Concordia cég specialitása, hogy ún. *commingled* eljárással gyárt olyan kétkomponensű fonalat, amelynek egyik komponense szén- vagy üvegcsál folytonos szálakból, a másik pedig valamilyen hőre lágyuló szintetikus szálakból (PA 6, PA 12, PES, PP, PEEK, PPS) áll (2. ábra). Legújabb fejlesztésük a PEI (poliéterimid 9) és a polivinilidénfluorid (PVDF) szálak kombinációja. A *commingling* eljárással kapott fonalból szövással, fonatolással hajlékony, a kialakítandó formának megfelelő prepreget lehet kialakítani, amelyből hőformázással bonyolult formák gyárthatók; ezekben a mátrixot a szintetikus fonal adja.

2. ábra. Két komponensű, *commingled* eljárással készült fonal. A fehér és fekete vonalak ill. körök a kétféle nyersanyagot ábrázolják

Forrás:

<http://www.jecomposites.com/news/composites-news/concordia-fibers-introduces-commingled-yarns>

Kereskedelmi forgalomba került a tejből gyártott QMilch szál

Négy év után jutott el az üzemi gyártáshoz és a piaci bevezetéshez a QMilch GmbH tejfehérjéből, kazeinből gyártott *QMilch* szál. A gyártó kapacitás 1000 t/év.

Az új szálát 1,7 dtex, 3,3 dtex és 6,1 dtex finomságban gyártják. A termékskálában van folytonos fonál és vágott szál is. A QMilch szálból gyártott termékek jó hőszabályozással rendelkeznek és nagyon kellemes,

selymes fogásuk van. A QMilch természetesen antibakteriális, 99% hatékonysággal gátolja a *Staphylococcus aureus* és az *Escherichia coli* baktériumok szaporodását. Ugyancsak anyagánál fogva biológiailag lebontható és kevésbé éghető. Gyártásához nyersanyagként olyan tejet használnak, amely valamilyen okból kifolyólag nem alkalmas emberi fogyasztásra.

Forrás:

<http://startupfashion.com/qmilch>